

בית משפט השלום בצפת

תא"מ 15-07-49165 ועד מקומי יובל נ' מרדכי ואח'

תיק חיצוני: 5133470515

בפני כבוד הרשם בכיר מוהנד חליאלה

תובעים ועד מקומי יובל

נגד

נתבעים 1. אליהו מרדכי
2. יעל מרדכי

חקיקה שאוזכרה:

[צו המועצות המקומיות \(מועצות אזוריות\), תשי"ח-1958](#): סע' 63, 132, 133, 133 א., 133 נ)
[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984](#): סע' 214 טז ב

פסק דין

תובענה לסכום קצוב ע"ס 9,768 ש"ח. התובע הוא הועד המקומי של **יישוב כפר יובל** השייך למועצה אזורית **מבואות חרמון**, (להלן: "המועצה"), הנתבעים מתגוררים ובאחזקתם נכס בשטח המושב.

לטענת התובע, בהיותו ועד מקומי, ובהתאם [לסעיף 132 לצו המועצות המקומיות מועצות אזוריות \(תשי"ח - 1958\)](#), (להלן: "צו המועצות") נתונות לו לתובע כל הסמכויות של מועצה האזורית לפי [סעיף 63](#) לצו הנ"ל. מכוח סמכויות אלו, טוען התובע כי הנתבעים מחויבים לשלם לו מסים מוניציפאליים ביישוב.

נכון ליום **30.3.2015** חובם של הנתבעים ע"פ כרטיסת הנהלת החשבונות עמד על **9,768 ש"ח** שזהו סכום התביעה.

הנתבעים טענו להגנתם כי לתובע אין סמכות לגבות מהם מסים מוניציפאליים.

לאחר שניתנה לנתבעים רשות להתגונן נקבע התיק להוכחות והוגשו תצהירי עדות ראשית.

הוכחות:

המצהיר מטעם התובע מר אליהו ניר (להלן: "אליהו") התמנה כחבר הועד המקומי ב - **9.6.2013**. אליהו טען בתצהירו כי הסמכות של הוועד המקומי לגבות מסים מתבססת על **סעיפים 132-133** **לצו המועצות המקומיות מועצות אזוריות התשי"ח** – 1958 שמקנה לו את כל סמכויות המועצה שהואצלו לו ע"י המועצה וכן הזכות להטיל מסים מקומיים בכפוף לאישור המועצה. אליהו טען בתצהיר כי **הטלת המסים הראשונה של הועד נעשתה במאי 2004 ביחס לשנת הכספים 2004 ואושרה על ידי המועצה ביום 23.8.2004**.

הנתבעים חזרו על הטענות שהעלו בבקשת הרשות להתגונן שעיקרן העדר סמכות.

אליהו טען בחקירתו הנגדית כי לאחר ההטלה הראשונה של מסים ב - 2004 אין צורך בהחלטה נוספת בכל שנה לאחר מכן. הוא הפנה **לנספח ו'** לתצהירו. מדובר במכתב של מנחם פז גזבר ומזכיר המועצה.

לשאלה אם אליהו יודע בוודאות כי מי שחתום על **נספח ו'** הוא מזכירתו של הגזבר השיב בשלילה. עוד מסר העד כי ידוע לו שהוועד הגיש למועצה בקשה לאישור תקציב ב - 2015. אך לגבי השנים 2004 - 2015 אמר כי "לא הייתי אז" וכי לא ראה מסמכים בקשר לכך. לשאלה אם הוגש אישור תקציב למועצה ב - 2013 השיב העד כי "אני לא זוכר אבל מאמין שכן". (ע' 6 שורות 11-12). לשאלה היכן רשום כי המועצה הסמיכה את הועד השיב כי "**פה זה לא רשום אבל באחד הדפים זה מופיע**". (ע' 6 שורות 27-30).

"ש. תראה לי איפה יש הסמכה לגבות ארנונה".

"ת. **פה זה לא רשום**".

לשאלה מתי הועד פנה למועצה וביקש הסמכה לגבות ארנונה השיב כי "**אני לא יודע אם זה היה בתקופה שלי. זה היה לפני כן**". (ע' 7 שורות 7-8).

לשאלה מה קרה שדווקא ב 2015 הועד הגיש בקשה לאשור תקציב השיב כי :

"מה שהיה ביישוב זה הייתה גבייה שוויונית. באה המועצה והחליטה. היום יש גביית מסים שוויונית גם במועצה וגם ביישוב עצמו וקבעו כי צריך לקבוע גבייה על פי גודל הנכס". (ע' 7 שורות 9-12).

"ש. אתה מודע לכך שהוועד חייב על פי החוק להגיש תקציב כל שנה לאישור המועצה?"

"ת. זה לא היה בתקופתי".

לשאלה אם הוא עומד על כך שפעולות הוועד לגיטימיות השיב כי :

"יש דברים שאני חוזר בהם שלא ידעתי אבל בקטע הזה אם 150 תושבים חוץ מאדם אחד לא משלם ארנונה..."

עמודים 7 שורות 31-30 עמוד 8 שורות 1-2.

הנתבע נשאל בחקירתו הנגדית מדוע שילם עד שנת 2012 ומדוע לא התנגד במשך 8 שנים :

"ת. בשנים ששילמתי נהגו בכך שאגודת המושב גובה את המיסים גבו מכל משפחה עכשיו עשו שינוי דרסטי גבו את המסים כפי שהרשויות מבקשות . נוצר מצב שהרשויות משלמות המון. אני משלם כחבר מועצה 1,400 ש"ח על אותו שירות שהייתי משלם בשנים שקדמו אולי 500 ש"ח גם למועצה ולוועדות המקומיות". .. " ברגע ששינו את צורת הגבייה הלכו לפי מטראז' של בתים הפסקתי לשלם".

התובע טען בסיכומיו כי הטלת המסים הראשונה הייתה במאי 2004 תוך שהפנה לנספח ג' לתצהיר מטעמו. לטענת התובע, מהווה נספח ג' הנ"ל אישור כנדרש ואין צורך באישור חדש בתחילת כל שנה. גם אילו היה צורך באישור חדש ניתן להסתמך על הוראת סעיף 10 לחוק הסדרים לפיו אם לא הוטלה ארנונה בשנת כספים מסוימת תשולם הארנונה לאותה שנה בתחום הרשות המקומית בסכומים ובמועדים אשר נקבעו בשנה הקודמת. עוד הפנה בא כוח התובע [לסעיף 133\(ו\)](#) לצו המועצות הקובע כי :

" לא החליט ועד מקומי על הטלת מסי ועד מקומי לשנת כספים מסוימת או לא אישרה המועצה מסי הועד כאמור בסעיף קטן (א) ישולמו בתחום הועד המקומי מסי ועד מקומי בסכומים ובמועדים שנקבעו בשנה הקודמת כשהם מעודכנים ומחושבים על פי הדינים החלים על ארנונה כללית אלא אם אושר כדין ביטולם או הפחתתם של מסי הועד המקומי כולם או חלקם".

אשר לשאלה אם יש צורך באישור שרים הפנה בא כוח התובעת לפסק הדין של בית המשפט המחוזי בנצרת בעת"מ (מנה' נצרת) [15-09-23762](#) מרדלר נ' מועצה אזורית מרום גליל וועד מקומי מירון דינים מנהלי 2015 (236) 680 (20.12.2015) שם נפסק כי סעיף 9(ב) לחוק ההסדרים שמחייב ועד מקומי המטיל לראשונה מס ארנונה לקבל אישור שרים "נוסף לראשונה לחוק במסגרת תיקוני חקיקה בשנת 2005. בהתאם וביחס לשנים אשר קדמו לתיקון זה, לא היה נדרש הוועד המקומי לכל אישור נוסף טרם הטלת הארנונה ואפילו זו הטלה ראשונה מלבד אישור המועצה..."

בא כוח התובע טוען, כי מאחר שההטלה הראשונה שיושמה על ידי התובע נעשתה ואושרה לטענתו בשנת 2004 הרי שאין חובה לקבל אישור שרים במקרה שלנו ודי באישור המועצה.

אשר לטענת הנתבעים כי התובע לא הגיש את תקציבו לאישור המועצה טען בא כוח התובע כי אין הדבר מבטל את הסמכות לגבות את המס אלא עובדים לפי התקציב האחרון שאושר.

עוד העלה בא כוח התובעת כהנה וכהנה טענות לגבי תום הלב של הנתבעים תוך שהדגיש כי המניע מאחורי התנגדותם הוא העלאתו כדין של המס לאחר שבמשך שנים נגבה מהתושבים פחות ממה שמגיע.

בא כוח הנתבעים טען בסיכומיו כי התובע פעל שלא כדין וחרג מסמכותו שעה שבמשך שנים גבה סכום אחיד שלא על פי שטח הנכס .

בא כוח הנתבעים הפנה לפסק דין ב **ע"א 2196-02 מחוזי נצרת ועד מקומי רמות נ' לוי (פורסם בנבו 28.4.2003)**, בו הביע בית המשפט הסתייגות מפורשת מהנוהג שהמועצה האזורית שם אישרה את הארנונה על סמך החלטות הועד מבלי שיוצגו בפניה הצעות תקציב לאישורה.

לטענת בא כוח הנתבעים, בהעדר פרוטוקול המועצה והחלטת האישור, ובאין תשובה לשאלה אם נתקיים במליאת המועצה דיון כלשהו בנושא, ולאור אי הגשת תקציב הועד לאישור המועצה, יש לקבוע כי הבקשה **משנת 2004** לא אושרה ואף אילו אושרה היא בטלה מעיקרה.

הכרעה:

לאחר שבחנתי את כתבי הטענות, המוצגים שהונחו על שולחני ועדויות הצדדים, באתי למסקנה שעלי לדחות את התביעה.

השיקולים והנימוקים שהביאוני למסקנה זו יפורטו להלן באופן תמציתי כמצוות **תקנה 214 ט"ז ב לתקנות סדר הדין האזרחי תשמ"ד 1984** :

א. מקור הסמכות של המועצה האזורית לאשר כי ועד מקומי שבתחומה יטיל את מס הארנונה מעוגן **בסעיף 133.א. לצו המועצות**. הסעיף קובע מפורשות כי נדרש אישור **המועצה**.

ב. שלוש הן השאלות המשפטיות המתעוררות סביב חוקיות הטלת המס על ידי התובע במקרה שלנו:

ב.1. האם המועצה נתנה לתובע אישור להטיל את מס הארנונה? ושאלה נגזרת משאלה זו: מהו

טיבו של האישור שבו מדבר **סעיף 133.א לצו המועצות**?

ב.2. היש צורך בחידוש האישור בכל שנה?

ב.3. האם יש צורך באישור שרים?

נדון בשאלות אלו בסדר הפוך:

האם יש צורך באישור שרים?

שאלה זו זכתה לתשובה מניחה את הדעת בסיכומי התובע ובפסיקה שאליה הפנה. החובה לקבל אישור שרים באה לעולם **בשנת 2005** ואינה חלה רטרואקטיבית. ומשמדובר כאן בהטלה ובאישור שניתן, כביכול, לטענת התובע, **בשנת 2004** הרי שהחובה לקבל אישור שרים אינה חלה ודי באישור המועצה.

האם יש צורך לחדש את האישור מדי שנה:

סעיף 1.133 לצו נותן תשובה לשאלה זו בקובעו כי בהעדר אישור חדש ניתן ללכת לפי צו הארנונה של השנה הקודמת. על כן אם ייקבע כי הוכח שניתן אישור על ידי המועצה, אין באי חידושו של האישור כדי לשלול מהוועד את הסמכות לגבות את המס על פי תעריפים של **שנת 2004** בכפוף לדינים החלים על ארנונה כללית.

האם הוכח כניתן אישור על ידי המועצה?

מיד נבהיר כי התובע כשל בהוכחת דרישה זו. כזכור, התובע מתייחס **לנספח ג'** כאילו מדובר באישור המועצה, ולא היא. **בנספח ג'** הגזבר מנחם פז מאשר כי המועצה אישרה. וכך הוא כותב בשולי המסמך: "**אושר על ידי המועצה האזורית מבואות חרמון ביום 23.8.2014**". אמור מעתה, רשות מקומית שפועלת על פי דין אינה פועלת במחשכים. מקום שהמחוקק דורש אישור המועצה צריך להציג אישור של המועצה ולא די בטענה של נושא תפקיד, בכיר ככל שיהיה, כי ניתן אישור על ידי המועצה.

מועצה אזורית שנדרשת לתת אישור בו מאצילה היא סמכות להטלת מסים, צריכה להתכנס כדין, לערוך דיון ענייני ולקבל החלטה. פעולה זו צריכה לקבל ביטוי בפרוטוקול שנערך כדין. האישור נספח ג' הוא עדות שמיעה של הגזבר. ולא עוד אלא שהגזבר עצמו לא הוטרח למתן עדות. ומי יתקע, אפוא, לידנו כף כי הגזבר לא נתן את האישור על דעת עצמו? ובמקרה הטוב יותר, מי יתקע לידנו כף כי הגזבר לא הוטעה על ידי נושא משרה אחר לחשוב כי המועצה נתנה אישור שמעולם לא ניתן?

ודוק: התובע לא נימק מדוע לא צורפו הפרוטוקול וההחלטה של המועצה, ולא נימק מדוע לא הובא הגזבר למתן עדות. ולא עוד אלא שהעד שהעיד מטעם התובע, מר אליהו, העיד כי התמנה **בשנת 2013** והפגין חוסר ידע בולט בכל מה שקרה לפני כניסתו לתפקיד. לקראת סוף עדותו אף הודה כי הוא חוזר בו מדברים שלא ידע. **(ראו חלקים נרחבים מעדותו שצוטטו לעיל).**

עדותו של אליהו אין לה כל משקל ואינה יכולה לחזק כהוא זה את הטענה כי המועצה נתנה לתובע אישור להטלת המס כפי שטוען **בנספח ג'** הגזבר שלא בא להעיד.

ב.3.2. טיבו של האישור שהמועצה צריכה לתת?

על מנת למצות את הדיון, בחינת למעלה מן הנדרש, אוסיף כי גם אילו הוכח כי בזמן מן הזמנים ניתן לתובע אישור על ידי המועצה להטיל את מס הארנונה, סבור אני כי לא ניתן היה להסתפק בכך. מדובר בפעולה של האצלת סמכות משמעותית - הסמכות להטיל מסים ולגבותם. מקובלת עלי טענתו של בא כוח הנתבעים שלא די בהחלטה טכנית שרירותית שבאמצעותה מעבירה המועצה את סמכותה לוועד ולאחר מכן יוצאת מהתמונה וזונחת את העניין. יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב שצוטטו על ידי בא כוח הנתבעים:

"אין זה סביר בעיניי כי האצלת הסמכויות כמו גם אישור צו המיסים יבוצעו כלאחר יד מבלי שיערך דיון פרטני באפשרותם להעניק את השירותים המואצלים בהיקף התקציב הנדרש לשם כך וכנגזרת מכך שיעור הארנונה שיש לאשר בהתאם. סדרי מנהל תקינים כמו גם הוראות צו המועצות המקומיות דורשים עיגון סדור של שיעורי הארנונה המושטים על נישומים בהתאם לצרכי הרשות.

לאמור בחינת הסמכויות המואצלות ועלויותיהן וכפועל יוצא מכך אישורו של צו המיסים בנסיבות אלו יש ויהא בהסדרה מעין זו עילה מספקת לביטול של צו הארנונה אשר נתקן בנוהל בלתי תקין".
 עת"מ (מחוזי ת"א) 1368/05 כפר אבות דרורים בע"מ נ' ועד מקומי בית דרור (פורסם בנבו 8.11.2006).

הוכח לפני כי התובע ביצע את הטלת המס וגבייתו ב"חלל מנהלי" – ועובדה היא שהוא לא פעל על פי החלטתו שלו (נספח ג' לתצהיר) שכן בהחלטה הנ"ל אימץ התובע את תעריפי המועצה אך בפועל הלך בניגוד לחוק ובניגוד להחלטתו (נספח ג') ולתעריפי המועצה וביצע גבייה שוויונית בגין נכסים שאינם שווים.

ולא זו בלבד שהתובע לא טרח להגיש הצעות תקציב לאישור המועצה האזורית אלא, חמור מכך, אותו גזבר, מר מנחם פז, שחתם ב- 2004 על אישור נספח ג' לפיו המועצה כביכול אישרה לתובע להטיל ולגבות את מס הארנונה כותב בסעיף ח' למכתבו מיום 29.6.2015 שצורף כנספח ו' לתצהיר התובע:

" היות והוועד המקומי ביובל לא הגיש למועצה את הדו"חות הכספיים שלו לשנים שעד 2015 אין למועצה אפשרות לדעת האם בפועל הוציא כספים למימון פעולותיו באותם שנים".

לא ברור כיצד המועצה נתנה לתובע אישור להטיל מסים במשך 11 שנים, מבלי לקבל ממנו ולו דו"ח כספי אחד ממנו אפשר לדעת אם הוציא כספים כלשהם למימון פעולותיו. תמהני.

העובדה שבמשך מעל 8 שנים ביצע התובע גבייה לא שוויונית במהותה (וכזאת היא גבייה אחידה שאינה תלויה בשטח הנכס) כשהדבר סותר את האישור **נספח ג'** שמפנה לתעריפי המועצה ומאמץ אותם, מוכיחה כי התובע פעל שלא כדין שעה שחרג מהתעריפים שהמועצה אישרה לו (כביכול) **בנספח ג'** והמועצה פעלה שלא כדין שעה שלא הפעילה פיקוח כלשהו וזנחה את הנושא באופן מוחלט במשך שנים ארוכות.

הנה כי כן, לא זו בלבד שלא הוכח כי ניתן אישור על פי **סעיף 133.א לצו המועצות**, אלא שגם אילו הוכח הדבר, כלומר גם אילו הוגש האישור עצמו או אילו הופיע לפני הגזבר ושכנע אותי כי המועצה נתנה אישור, כנטען על ידו **בנספח ג'**, ספק רב אם נוכח הצהרתו הנ"ל של הגזבר **בסעיף ח'** למכתבו **נספח ו'** והעדר הוכחה כי האישור ניתן על פי כללי המנהל התקין לרבות הפעלת שיקול דעת לאחר דיון במליאת המועצה, ספק רב אם ניתן היה לקבוע כי האישור המשיך להיות תקף במשך **11 שנה** בהעדר פיקוח ולו מינימלי ביותר על הפעילות הכספית של הועד המקומי התובע, ובהעדר הגשת דו"חות כספיים ותקציב שנתי. (לעניין אי הגשת תקציב שנתי לפני שנת 2015 ראו עדותו של אליהו וכן **סעיף ד' ל- נספח ו'**).

לחיזוק גישתי זו ראו הסתייגותו של בית המשפט המחוזי נצרת מהנוהג של אישור אוטומטי של החלטות הועד המקומי בנוגע להטלת הארנונה ללא בקרה ראויה מטעם המועצה וללא הגשת הצעות תקציב- **פסק דין ב ע"א 2196-02 מחוזי נצרת ועד מקומי רמות נ' לוי (פורסם בנבו 28.4.2003)** :

"סעיף 133.א לצו המועצות הקובע כי על הועד המקומי לקבל אישור המועצה להטלת מס או ארנונה אינו מתייחס לאופן שבו מבקשים או מקבלים אישור המועצה להטלת מס או ארנונה וכי אין מניעה כי אישור כזה יינתן במסגרת הצעת התקציב שהישוב מגיש למועצה, אם ובמידה שניתן להסיק ממנו את שיעור המס שהועד מבקש להטיל על התושבים (ראה גם בעניין יחזקאל שם) . בענייננו לא הוצגו לפני הצעות תקציב שהמשיב הגיש למועצה לגבי השנים 2002-2004 והחלטות המועצה לאשר את הארנונה ניתנו רק על בסיס החלטות המשיב".

לפני סיום אתעכב קמעא על טענת חוסר תום הלב שהעלה התובע. ראשית, כאשר חוקיות פעולתו של התובע היא הפלוגתא בתיק, לא ראוי כי התובע ינסה להיבנות מחוסר תום לב של הנתבעים. מצופה מהתובע להוכיח את החוקיות של הטלת המס על ידו מבלי להיעזר בחוסר תום לב של הנתבעים, וזאת בהנחה שפעלו בחוסר תום לב.

שנית- לגופה של הטענה, אומנם ניתן להבין מדברי הנתבעים כי כל עוד החיוב בוצע שלא על פי גודל הנכס הם שילמו. מאתם באה לאחר שהתובע ביקש לחייבם (בד בבד עם יתר התושבים) על פי שטח הנכס.

אינני רואה בכך חוסר תום לב. מעדות הנתבע ניתן להבין כי כשהעלאת הסכום הכבידה עליהם הם בדקו ומצאו כי יש ספק בעניין עצם הסמכות של הועד להטיל את המס. אך גם אם נניח כי הנתבעים אינם תמי לב, אינני רואה כיצד יש בכך כדי להכשיר המשך גבייה בלתי חוקית על פי נוהל לא תקין. זאת גם זאת, הנתבעים הרי אינם מבקשים סעד מן היושר אלא מתגוננים כנגד תביעה כספית.

העובדה ששילמו עד **לשנת 2012** אינה מהווה הודאה בחוקיות הגבייה. מדובר בגבייה מתמשכת משנה לשנה וזכותם של התושבים לבדוק את חוקיות הטלת המס וגבייתו בכל נקודת זמן. הנתבעים הפסיקו לשלם החל **משנת 2012** בד בבד עם העלאת התעריפים. לכל היותר, היה מקום, אולי, להעלות טענת השתק אילו הנתבעים היו מבקשים החזר סכומים ששולמו על ידם ללא מחאה **לפני 2012**.

סוף דבר:

סוף דבר הוא שהתובע לא עמד בנטל ולא הוכיח כי המועצה נתנה לו **בשנת 2004** או בכל זמן אחר אישור להטיל על התושבים את מס הארנונה ועל כן אין הוא מוסמך להטילו וממילא אינו מוסמך לגבותו.

דין התביעה, אפוא, להידחות ואני דוחה אותה.

התובע ישלם לנתבעים הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של **6,000 ש"ח**.

ניתן היום, ט"ו תשרי תשע"ז, 17 אוקטובר 2016, בהעדר הצדדים.

מוהנד חליאלה 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)